

თვე	თბილისი	სამხრეთი	სამხრეთი
12	10	6	6
11	9	5	5
10	8	4	4
9	7	3	3
8	6	2	2
7	5	1	1

ცალკე ნომერი ერთი ლარი

იმერია

გაუთის დასავლეთი და კრძო განცხადება
დასასტუმრო უნდა მიმართოს: თეოდოს რედაქციის
გვერდზე, ანუ გვერდის მხარე, განცხადების მფლობელი
პირდაპირ, ანუ გვერდის მფლობელს, წერა-კითხვის
განმარტველს სწავლის განცხადების
სათავედ უნდა წარმოადგინოს განცხადების
მხარე.
ფასი განცხადების: ჩვეულებრივი სტრატეგია
რვა კაპიტალი.

1877—1890 **საპოლიტიკო და სალიტერატურული გაზეთი** 1877—1890

Отъ конторы редакци

Всѣ объявленія, происходящія извнѣ Кавказской Области, принимаются исключительно въ центральной конторѣ объявленій бывш. Д. Метцль, въ Москвѣ, въ Мясницкой, домъ Спиридонова.

1891 წ. იანვრის თვეიდან

ქ. ტფილისში

გამოიცემა, თორ თვეში ერთხელად, საგანმანათლებლო სურათებიანი ქურთული

„ჯეჯილი“

წელიწადში გამოვა სულ 6 ნომერი, და თითო წინაში იქნება ოთხიდან-ხუთამდე ნახევარი ობანი, ანუ 64—80-მდე გვერდი დიდის ფორმატისა.
„ჯეჯილი“ დაიჭრება: მოთხოვნის, ლექსების, ზღაპრების მოგზაურობის და შესანიშნავი კვლევის აღწერის, პოეზიის, მოკლე ამბების, საგანმანათლებლო წერილების, სახელო საბავშვო და საჯარო-სამხარისო, საზოგადოებრივი ამოცანების, იტყუების, გამოცდების, წარწერების და სხვადასხვა ნიშნების.
სურათები მინაწილების მიხედვით აღვიწყებენ ყველა ჩვენმა სასულიერო პოეტებმა და მწერლებმა.
სურათი „ჯეჯილი“ ტფილისში დატარებით ეღირება—3 მან., ტფილისის გარეშე გზავნაში 4 მან.
ცალკე ნომრის ფასი იქნება 70 კაპ., ხოლო სხვა ქალაქებში—ქუთაისსა, ბათუმსა და გორში ეღირება 75 კაპ.
ხელის მოწერა შეიძლება მხოლოდ წლით და ნახევარ წლით.
ხელის მოწერა შეიძლება მხოლოდ წლით და ნახევარ წლით.
1) ტფილისში—სამარტაშვილის საზოგადოების განცხადებით (Дворянская ул., Д. Зем. Банки, № 102) და ფილი „ჯეჯილის“ რედაქციის (Варшавская ул., Д. № 8)
2) ქუთაისში—ნიკოლოზისა.
3) გორში—ფრ. ცეცელიძისა.
4) ბათუმში—ს. სოლომონისა.
ფასების აღწერა: Въ Тифлисе, въ редакцію грузинскаго дѣтскаго журнала „Джеджили“ (5—8)
რედაქტორი-გამომცემელი ან. თუნიშვილისა.

ვის სახელმწიფოთა შორის. ახალი ეპოქის დასაწყისი, მუშაობის ახალი ეფორები და ყველა უკმაყოფილებას სხვადასხვა მიმართებით და მორთავით მოუდონ ბოლო. მართალია ამისთვის საფუძვლიანი მიზეზები თავდასაჩინო მორთავებს მოსახლეობის საქმეში აღიარებენ ინტელიგენციისა და გერმანიის მიმართებით გათავის, ინტელიგენციისა და საფრანგეთში მორთავდნენ ნიუგოუნდელდის კუნძულის გამო აღიარებს დავაზე და სხვ. მხოლოდ უდონა და სუსტი პორტუგალიზ დაწინაურდა დიდი და დონიერმა ინტელიგენციის გამოც პორტუგალიზები ისე ადვილდნენ, ისე აღიარდნენ, რომ დამის რევოლუციის მომადეს ამ პორტუგალიზების სუსტი უკმაყოფილებაში. ერთი, გაბრუნებული, რომ მიუხედავად ამისა ინტელიგენციისა და მითითაში სისუსტე გამოიჩინა, რადგან იმის არ გამოუყვანდა ერის სახელის შემდეგელებს, თხოვლობის მიმართების გაუქმებას და რესპუბლიკის დაწყებას, საქმე ისე გამოვიდა, რომ პორტუგალიზები თხოვლობის სისუსტისა და გამოვიდა შევარას მტრის მოსაგებებად, იმ სისუსტისა, რომელიც ჭირით ეჯავრება, თუკაც პორტუგალიზები და ინტელიგენციის სისუსტე-ბორცნი არიან, ერთი ენა, ზნე და ჩვეულება აქვთ. ეს მივიჩნევთ შემთხვევად რომ არ ყოფილიყო, დღეს ევროპაში თამაშად შეიძლება ეთქვას კაცს, რომ ამ ეჭვად ჩამოაბნელებულმა ცამ შვიდ დრუბელი გადაიყარა.

ერთს წამს არა დგება თავის საფუძვლიანობაში. დღეს ერთ უცხო ხელმწიფესთან მიდის საფარბაზო, სხად მეორესთან, ზნე მესამესთან და ასე მუდამ მოგზაურობაში აღიარებს დროს. ყველაზე მეტობა უცხოებას, ან რა სახელისა, რომ სტრუქტურა მასინტელი მუერაცს ჰქონს. საფორტიფიკაცია ამის ვიდეოები ყველაზე უკმაყოფილად არ უყურებს, შეიძლება მისი ტიპური სიტუაციები და მეტობობის განცხადება დროად მოეთიერებოდა განზრახვის შედეგად და ასე იმითამ იქცევა, რომ აღიარებთ ჯერ დრო არ მოსვლიდა, უკმაყოფილ ამის გამოცხადება არ ადვილია, მწიფობა და ჩვენ არ გამოვიყენებთ ამ მხრედ ახალგაზრდა იმპერატორს. ერთი განმარტება-გი უნდა ვითხოვთ ყოველთვის შედეგად მოსვლიდა განზრახვის შედეგად და ასე იმითამ იქცევა, რომ აღიარებთ ჯერ დრო არ მოსვლიდა, იმის მიყვანის სიკვდილად, ამ ორი-სამის წოდის წინადა, როცა ჯერ ვიდეოები ტახტის მემკვიდრე იყო, სხვა არა მგონია, თ. ბისმარკს ქება-დიდება ასახავდა. მართალია ახალგაზრდა იმპერატორი სულ სხვა ნაირად იქცევა, სანამ მისი მსწავლობელი, მაგრამ შეუთავსებელი, რომ იმისთანა ჭკვიანობა და მძლავრის მსწავლებლის ჩაგონებას, როცა იქცევა იყო ბისმარკი, კვალი არ დაგრძობს ვიდეოების გულისში. პორტუგალიზი რა ოსტატური და მოხერხებული კაცი იყო ბისმარკი, ეს ყველამ იცის...

დადებ ხანია ევროპის ქურთული-გაზეთობა დარწმუნებულია, რომ თუ გერმანიამ საფრანგეთის ნატკენი გულის რითიმე არ მოაგოვრა, ევროპა ყოველთვის ომის მიშში ფიცად, რომ მაგნენდარ-კი წინადაცაბებთ და მასთანადე არ სარწმუნო და სანდარი არიან მოულოდნელად ამ საქმის გაღწევაში.

პართული თეატრი
სამხრეთში, 25 სექტემბერს
პართული თეატრის პრეზიდენტისგან წარმოდგენილი იქნება:

I
ქუნცი
კომედ. 2 მოქ. თბ. გ. ერისთავისა.
ზიგფილი ლეონტი პეტ. ოსიპოვისა, რომელიც ასრულებს ხანდაიან როლს.
II
საკაგული
კომედ. 2 მოქ. დ. ერისთავისა.
მოთამაშებნი: ქინი საფარბაზოს, გაზუნია, ჩეჭენიშვილისა, ტატაშვილისა

ბ.ნა ანაშვი, სემიონიძე, ოსიპოვი, განდგება და სხვ.
ანტონოვი და უკრაინა ვარშა. ვივად ახლად მოწვეული ორცესტრი.
ახალგაზრდას ფასი ჩვეულებრივად დასაწყისი 8 ხანაზე
ტფილისი, 22 ნოემბრისთვის

მის ბქეთ, რაც თ. ბისმარკმა სახელის თავი დაანება, პორტუგალიზ სულ სხვა ქება დაჭურა. ჯიურტისა და რიზინის ბისმარკის პორტუგალიზების მიხედვით მშვიდი და წინაური ურთიერთობა ჩამოვარდა ევროპის რესპუბლიკაში, ბერს ჩვენგანს ადგება ანდრეი და მივეცა საუკუნო ძილის უკანასკნელის სადგურში.
ვინ მოიფიქრებდა თუ წინა-საკაცისათვის ადგილის ამორჩევის გამო ჩვენში აღმდენი მითქმა-მოთქმა, ამდენი სათქმა-საბუთი და შენ-ხეობა შეიქმნებოდა. ერთს ჩინატურში ვანუზრახავს მისი დაარსება, მეორეს პასილითი მოუდონა, მესამე ბანე-სი ფიქრობს და მეოთხეს-კი ოსტრეგეთი მიანიდა სასულიერო ადგილად ამ დაწესებულებისათვის. რომელი მთავრანა მართალი თუ შეიძლება და კოლედი ნინოს წამოაყენებთ სამართლად, ეცხებ იმან მოახერხოს ამ საქითის ახსნა, ხოლო რაც შეეძლება მე, იმ აზრის ვარ, რომ თუ შუა-საინო ადგილის ამორჩევაზე მივარდება საქმე, მაშინ ფრც ერთი ზემოდ დასახელებულ ადგილთაგანი ვერ გამოარჩევა და ამ მხრით თვალ-საჩინო უპირატესობა სხვა ადგილს უნდა დავთხოვ. მაგრამ დასახელებული არ დავახსენებ ამ ადგილს, რადგან არა-გაგონა, ვთუ მეც პირად ინტერესების მიმდევრობა შექმნიან ამ საქმეში არა, რაკ-კი საქმე ასე აწერი-

ლო, მე ამ საქმეში მტკიცე ნიტრალიტეტს ვიღებო და არას დიდდეთ, წინა-საკაცის ერთი ერის გზა შენ მტერი გეძრება გასაუფელი თუ მე. საქმე იმაზე და მეც მხოლოდ იმას ვიტყვი, რომ სასულიერო წინადაცაბები ვივარდისა იქ, სადა უფრო მეტი გულ-შემატებელი და მომელოდი ეყოლება, სადა უფრო მეტი ყალი და პარტიც-კემა აქვთ წინადაცა, სადა არ მოგლის დასუსტება და დაუძლურება, არამედ გაძლიერება და აღიარება. ჯერ ერთს ალავან ვახირობთ ეს საქმე და შეძლებს განხარ შეიძლება, თუ საქირობამ მოითხოვა, განყოფილებანი დღევანდელი სხვა ადგილებში? მაგრამ რაკ ხეირი, რა სიტუაცი უნდა დავარდინო საზოგადო საქმეს, რომელიც პირად ინტერესების უპირატესი უნდა გამოიჩინო? იმამ ჩინო-რითი ერთად მე-ვე აზრისა იქნებან იმინი, ვინც უპირატესი აუღ-მავალსა და შევითხოვ ატებს მთავრობებს და საქმის მობოლოდ უნდა უდებო გულში. ხოლო იმით-კი, ვინც წინა-საკაცის მისხელებს ნაბიჯს სთვლიან, ხატზე დე-

ფალიტონი

სოფალ თითოთი პრაპიციციონისა იფილისი და ავგისტო (გერა)
მართალია ჩემი ყოველ თვეიერი. ორ თვეურად ვაღამეცხა ორის თვისის ანდროიკა ერთად დამელო კისრად, მაგრამ ბოდიშის მეორებით თავის მართლებას ამის გამო არ შეეძლებოდა და ისიც, დღევანდელი თუ დაჩქარებული, ჩემს საქმეს დაიწყებ.
ამ ორს სანაგარიშო თვეში ბევრი რამ ვიგონებ, ბევრი რამ გამოცხადებდა და ბოდიშის მიანიც ის სასურველია არა ბოდიშისთვის, რომ საზოგადო საქმე ჩვენში ისე არ ჩაიდგამს სულს, თუ ჯერ კერძო საქმეთა და პირად ანაგარიშო მიმდევრობა არ განუტევეს სული. ხოლო სანამ ეს იქნებოდეს, სანამ ლავ დასხმული და საპარტიციონი შემწილი და პირად ანაგარიშო დასახელებულია და ყოველის შემსწაველი ჩვენს გამომდებს ერთობის დროშას, მანამ-

ლო, მე ამ საქმეში მტკიცე ნიტრალიტეტს ვიღებო და არას დიდდეთ, წინა-საკაცის ერთი ერის გზა შენ მტერი გეძრება გასაუფელი თუ მე. საქმე იმაზე და მეც მხოლოდ იმას ვიტყვი, რომ სასულიერო წინადაცაბები ვივარდისა იქ, სადა უფრო მეტი გულ-შემატებელი და მომელოდი ეყოლება, სადა უფრო მეტი ყალი და პარტიც-კემა აქვთ წინადაცა, სადა არ მოგლის დასუსტება და დაუძლურება, არამედ გაძლიერება და აღიარება. ჯერ ერთს ალავან ვახირობთ ეს საქმე და შეძლებს განხარ შეიძლება, თუ საქირობამ მოითხოვა, განყოფილებანი დღევანდელი სხვა ადგილებში? მაგრამ რაკ ხეირი, რა სიტუაცი უნდა დავარდინო საზოგადო საქმეს, რომელიც პირად ინტერესების უპირატესი უნდა გამოიჩინო? იმამ ჩინო-რითი ერთად მე-ვე აზრისა იქნებან იმინი, ვინც უპირატესი აუღ-მავალსა და შევითხოვ ატებს მთავრობებს და საქმის მობოლოდ უნდა უდებო გულში. ხოლო იმით-კი, ვინც წინა-საკაცის მისხელებს ნაბიჯს სთვლიან, ხატზე დე-

ფიცად, რომ მაგნენდარ-კი წინადაცაბებთ და მასთანადე არ სარწმუნო და სანდარი არიან მოულოდნელად ამ საქმის გაღწევაში.
*
ასე თუ ისე გაღწეული და დაბოლოებული წინა-საკაცის საქმე ჩვენში, თუ მინცა და მინც მოპირის-პირენი არ გავითრდნენ ერთმანეთში, ხოლო როგორც გაღწეულია ჩვენის ერთად-ერთის ყურად, ჯეჯილი-ს ზედ-იღებო, ეს-კი ამიტანად გერჩება. მე ვფიქრობდა და, ვგონებ, საფორტიფიკაცი იყო, რომ ეს ყურნალი, თუ ამ პირველ წელიწადს გამოიღოს ორთველი თითო წინადა, მომავალში გამოყოფილი უნდა იქნებოდა. ჯეჯილი, რომელიც წინა-საკაცის საქმე ჩვენში, თუ მინცა და მინც მოპირის-პირენი არ გავითრდნენ ერთმანეთში, ხოლო როგორც გაღწეულია ჩვენის ერთად-ერთის ყურად, ჯეჯილი-ს ზედ-იღებო, ეს-კი ამიტანად გერჩება. მე ვფიქრობდა და, ვგონებ, საფორტიფიკაცი იყო, რომ ეს ყურნალი, თუ ამ პირველ წელიწადს გამოიღოს ორთველი თითო წინადა, მომავალში გამოყოფილი უნდა იქნებოდა.

რე, თუცა გულის მომელოლია ეს სიტუაცი, მაგრამ რა ექნათ, როცა ვარემობამ ვიგონდა და ვიგონე-ნა. ახა საიდან-ლა ისულდებულოს, საიდან-ლა ვიგონების ხელი უჯეჯილი-ს, როცა ხელის-მოწერლები ეს იქნებოდა, როგორც ურის ლორის ზორკი. როგორც სარწმუნო წყარობიდან შემდგომი, ოთხის წინის ვამოცემს ძლიერ ყურ. თუ-მე ხელ-მომწერებანი შემოსული ფული და დანა-ჩენი ორის წინის დაბეჭდვა რედაქციას დასდებო კისრად. აი რამ სახელო და სასურველი იქნებოდა. მაგრამ, ყურნალი იქნება თუ სხვა რამე, წინა-საკაცის საქმე ჩვენში, თუ მინცა და მინც მოპირის-პირენი არ გავითრდნენ ერთმანეთში, ხოლო როგორც გაღწეულია ჩვენის ერთად-ერთის ყურად, ჯეჯილი-ს ზედ-იღებო, ეს-კი ამიტანად გერჩება. მე ვფიქრობდა და, ვგონებ, საფორტიფიკაცი იყო, რომ ეს ყურნალი, თუ ამ პირველ წელიწადს გამოიღოს ორთველი თითო წინადა, მომავალში გამოყოფილი უნდა იქნებოდა.

სო და ეს მეოთხე საფრანგეთი გან-
ლაგა. თუ ეს განხილვისაგან მო-
ტანილი ამბავი მართალი გამოდ-
ვას, მაშინ რუს-ფრანგთა კავშირი
რავა უნდა იყოს? სრულიად ადუ-
რადიანი. მაშინ ვიდრე მთლიან მოგ-
ზარება რუსეთში და მისი სამე-
ფრობა მუსლიმი ორ ბისტად ან
ვიდრე და ვაშლის სახეობაში მო-
ფრთხილად საგარეო პოლიტიკის სუბ-
სხვა მიმართულება მიეცემა.

ახალი ამბავი

* გუმწინ, ამ თვის 21, სა-
დამოკიდებელი იყავნ ბეგინობს, ძა-
ლიან მთვრალს, სიარულის თვის აღ-
რა ჰქონია, დეგარდნილი ამიერ კავ-
კასიის რკინის გზის ლიანდაგზე პეტ-
რე პავლის სასაფლაოს ახლოს და
დასძინებია. ლამის ათს საათზე გამო-
უვლია საქარის მატარებელს, და ბე-
გინობისთვის მატარებელი მკლავი მოუ-
ვლია. ბეგინობის მერსიანი კარგულად
მთვრალი, რომ მკლავის მოკლება ძი-
ლოდ იგი გუგუია და ტყვილი ში-
ლოდ მაშინ შეუტყუა, როდესაც
რკინის გზის ლიანდაგიდან აუღუ-
ნიათ და ვტლით მოკურნალა მისი
გუგუნი.

* გუმწინ, ამ თვის 21, ბეთ-
ნიოდან დაბრუნდა ტრულის სახელ-
მწიფო საბჭოს წევრი, საერო განათ-
ლების მინისტრად ნაყოფი, დისტი-
ტული ტანის მოკლეხედილი ალექსან-
დრე პავლის ძე ბარონ ნიკოლაი, რომ-
ელიც დღევანდელი პრეზიდენტი
დასახულა ოპორტუნად-აივის წლის
ოქტომბრის თვისის სახელმწიფო
სახარისის, კომისია, რომელმაც უნ-
და დასდოს წესი და რიგი ამ დღესას-
წაულისა, უკვე შედგარია მთავრო-
ბის მხარეთმცოდნეობის განყოფი-
ლის თანხმდომარეობით.

* გუმწინ, ამ თვის 21,
ტრულის სახელმწიფო პალატაში
ვაიროს ეფრემ ნერსისისა და სხვა ვერ-
ნოების საქმე, რომელიც პრეზი-
დენტად ალექსანდრის მამასახლისის
მიხედობის მოკლე. ტრულის ოლ-

ქალ-ლონე ჰქონდით, მანაც ვერას
განხილვან და დიდს განაგრძობით
დაწყებული საქმე დიდს დამარცხებით
ჩაეფუძნებია სულში. ჩვენშიაღ ხომ
ასეთი ჩვენშიაღ ხომ ვერაფერში ვერ
გამოვიტყუო საზოგადოება გულ-შემატ-
კირობას და თანაგრძობას. ამის სა-
ბუთად მარტო „ჯგერის“ მდგო-
მარობა კმარა. სად არის ქართული
სკოლები, ქართული ოჯახები, რომ
ამ ერთადერთის ჩვენს საქმეში
ყოფნის არ იმარტენ და არ იწე-
რენ? კარგი, ოჯახებს თუ გინდ თა-
ვი დავანებოთ, სკოლებს რა დემო-
კრატული უწყობდა, რა ღვთის რისხვა
ემატებოდა? რით ფიქრობდნენ თვის
გამართლებას, რომ „ჯგერის“ არ
იწერენ? რასაკვირველია, როგორც
სხვა ყველაფერში, აქაც სიღარიბის
მოიმატებენ და მეც დავთმობ, რომ
სწორად სიღარიბე ამის მი-
ზეზე; მაგრამ ნივთიერი სიღარიბე-
რი არა, არამედ სულიერი სიღატაკე,
სულიერის ამბავნათ ერთად კიდევ და
ბევრი მიზეზი აქეთ, როგორცადაც:
უხალისობა, უსურველობა, უგულო-
ბა, ცხვირის მძლავრად აწევა, ჩვენს
დავითის გმობა და დაწვევა. თორემ
რა წარმოსადგინა ისეთი ქართული

ქის სასამართლომ, ეს საქმე როცა
განხილვა, დამანავედ სენა მარტო
ნერსის ვერანოვი და დანარჩენნი
ვერანოვი-კი გამართლდა. ბოლოდ-
გებით ამ გადაწყვეტილებას არ და-
ჰყვებულა, საქმე სასამართლო პა-
ლატაში გადაიტანა და თხოვა, რომ
ნერსის და ვერანოვი ეყრატეა ალი-
რით მიხილოდნენ ბეგინობადა. მაგ-
რამ პალატამ დაამტკიცა ტრულის
ოლქის სასამართლოს გადაწყვეტი-
ლობა და მარტო ნერსის ვერანოვი
იქნა დამანავედ, ხოლო ვერანოვი
ვერანოვი-კი გამართლდა.

* ზემა 25 ენკინისთვის, ქართუ-
ლი სათავგარო დასი წარმოადგენს
სხვათა შორის „დუწუ“, გ. ერისთ-
ვის ქართული კომედიას. ამ კომე-
დიის ავტორმა დიდი ღვაწლი და
სამსახური დასწრა ჩვენს სკოლა-
სა საზოგადოდ და ჩვენს ქვეყანა-
საკუთრად. თქმა არ უნდა, რომ სა-
ზოგადოდაც და სათავგარო დასიც
ჯეროვანის პატარის-ცმით მოკლე-
ბან ამ და დღევანდელი სკოლის
ავტორის პიესის და მით დაამტკიცე-
ნენ, რომ გული მალღობით აქეთ
სავსე იმ ცაცის წინაშე, რომელმაც
არა რაიმე დაძაბდა ქართული თე-
ატრი, განაჩინა სათავგარო დასი და
მისცა დასახალი ჩვენში საღამო
გენდობის წარმატებისას. ამ მამათ-
ვითად უნდა ვთქვათ ჩვენ მკითხე-
ლებს, რომ იფანე ცაკარული თვის
ანგეზუს ქართულს თეატრს თვის
სამსახურის გამო. ესეც სათქმელია,
ბანი იგი. ცაკარული თეატრის ათს წე-
ლიწად ემსახურა ქართული დასის
და ეს მამათ-ვითად გულ-მოდ-
ენდა ვითოდ სვიმონისეგად. მართა-
ლია, დიდი და ბრწყინვალე ხარტის
რა ნიჭი არ გამოვიტყუა, მაგრამ რა
ეყოფა: დიდი ნიჭი მალღობა
და მხოლოდ რჩეულით ხედავია. საქ-
მის არის, რომ კაცმა არ დაძა-
რის, და არ დაჯავს მიწაში ზარბ-
კის მიწასთვის ის მკრეფი უნდა
ხიანდ, რომ ღმერთს მიუთვის მიუტია, ის
მიწასხარის, ის ამსახურებს საზოგადოე-
ბას. გულ-მოდენი, პატრონებო,
ბანი ცაკარულიც სწორად ასე იქცე-

სკოლა, ისეთი ქართული ოჯახი, სა-
დაც „ჯგერის“ არ იწერენ! ვი
ჩვენს უბედურებას და გათასირებას,
რომ არც ქართულს სკოლას და არც
ქართულს ოჯახს ქართული სული
ემატებოდნენ, რომ უნდა ვთქვათ,
როცა ერთად და მერტვე გადასხე-
სულ-გადასხევაგებულა!

და ამ შვიდი რვა წლის განმავლობა-
ში.

* პარაკეც, 21 სექტემბერს,
ტრულის საბჭოს ჰქონდა არა ჩვეუ-
ლებრივი კრება, რადგან კანონის ძა-
ლით ამ დღეს უნდა დადებულენ
გამგებობის შიგნით შედგენილი სიბი-
ამომარტეულთა. გამგებობის მოხსენება
შესახებ ამ საგნისა ამბობდა, რომ
სიბიბის დარტევის შემდეგ 21 სექტე-
მბრამდე კიდევ ბევრმა მოიწერა და-
ფსების ევლი და ამიტომ კანონით
მოიწერა უფლები სიბიბი ჩაწერისა.
ამის გამო სამსახედ ახალი ამბო-
ჩვეული უნდა იქმნას მიმატებული
სიბიბი. ამასთანავე ისეთი ცვლა-
დანი მოხდა ფულის შემოტანის რა-
დგობაში, რომ მრავალნი პირველ
ხარისხიდან მეორეში და ბერნიც მე-
რადამ მესამე ხარისხში უნდა იქმნე-
ნენ გადატანილნი. სასბამ დაამტკი-
ვდა გადატანა და მინდა მეც გადასას არ-
რჩენებამდე მოახდინოს სიბიბი ის
ცვლელანი, რომელნიც საქარის
აღმოჩენილნი.

სიბიბის განხილვამდე ქალაქის თავმა
მოახსენა კრებას, რომ 1 ოქტომბერს
შესრულდება 50 წელი ბარონ ა. პ.
ნიკოლაის სამსახურისა. ბარონ ნი-
კოლაიმ ჩვენს თვალწინ დაიწყო თა-
ვისის სასახური და მალღობა უმადეს
ხარისხებამდე. რადგანაც იგი დღეს
ტრულისში სიბიბიგებს და მისთანა
ჩვენის საბჭოს, ამიტომ საქაროდ
მიხანია ამოვიჩიოთ დღესაცა და
1 ოქტომბერს მიხელოვნი 50 წლის
სამსახურისა. საბჭომ მოიწერა ეს
წი დადებდა. ბოლოს განხილული იყო
გამგებობის გამგებობისა მასხედ, რომ
გამგებულა იქნას სახელდებულა
ნიბორ ხორტისა და პუჩისა, რადგან
ნიბორის გამო ვერ იქნა და ვერ ჩამო-
ვარდა ქალაქში იაფობა ხორაგე-
ლობისა. ნიბორი რომ აღარ იქნება,
ექვრები ვაქციქვიან ერთმანეთს და
მიყვდელით მისხედად გათავებენ
დასახელსა. შემდეგ ხანგრძლივს
შაპისას საბჭომ დაამტკიცა ეს მოხსე-
ნება და დღეს იქით აღარ იქნება
ნიბორი.

* გუმწინ ბის მოედანზე დაიწვეს

ნოდ სამრეკლო სკოლები ეწყობოდა
სახეში. ესეც რამ არ იყოს, რა მნი-
შენლობა უნდა ჰქონდეს უმწინდეს
სის ნიოდის შიგნით რომელიმაც წიგნის
მოწერის, თუ სხვები დაიწყებენ
ხმარებდნენ განდენენ! ნეტავი ეიცო-
დით, რა არის „ღვანემა“ ისეთი, რაც
სამრეკლო სკოლაში არის და დანი-
შნულებას ანგებს და ახარალებს? სა-
სურველია აგრეთვე ეიცოდეთ, შეუდგა
თუ არა ბანი გოგებზელო „ღვანე-
ლის“ დაცვათებას და გადასხეფრებას
და, თუ შეუდგა, რა ცვლილებების შეხ-
ნა განუზრახავ? უყველია, „ღვანე-
ლის“ უნდა გამოიჩიოს ზღაპარ-
ლექსები, ანაბა-გამოცანები, იფან-
აბავები, სახარებროსაგანო მონი, ვე-
და გამოაკლდეს რაც სურათებია შიგ-
მოკლებული, გარდა საღმრთო სურ-
ათებისა და ასეთი გამოკლება გამო-
ჩივების შემდეგ დავარდება ხელში
რამდენიმე მოკლე მოთხრობა ძველი-
სა და ახალის ადომქისა, ათი თუ
თორმეტი ლოკე და საშიოდღე და-
ვითის უსაღმური. მორჩა და ვათე-
და! ამას ბერი ღარი და ხაზი აღარ
ეკირება! მხად გვეყვება ქართულის
ნიბორის სახელმწიფო სამრეკლო
სკოლებისათვის. შემოვიდეს თუ არა

აგება ახლის ტარისა კაცისის გა-
რტისთვის. ალაგი კიდევ შემოლო-
ბეს და მუშაობდ დაიწყეს. წინა
ჰქონდათ გადადებული ამ ცვლილებ-
სა შესწავლად თითქმის ერთი მილიონი,
ენსო-კი ეს თანხა შეადგინეს.
რადგან იჯარით ვერ გასცეს ცკლე-
ლის აშენება, მთავრობას გადაწყვე-
ტა კომისიონერულის წესით ავგოს
იგი და გამგებობა მუშაობისა ჩაუბ-
რებია სახმელო ინტენერ პოლიო-
კონერ ვერასიბოვისთვის.

* სანკანია: ავგ რამდენი ხანი,
რაც მომეტებული ნაწილი იწერისა, და
პარის საზოგადოების სიბიბიგენი
იტანებთან მუცილის აუღმყოფობით.
ბერი მათგანი კიდევ გამოსალმა ამ
წუთისოგვლს. შეგლა-კი არისაღან არ
არის. მულობისა და იჯარის საზოგა-
დოებაში მდინერებას ყველით. რა-
გან არსად არც წამალი, არც ეცი-
მი, შესაძლებელია, რომ სენი უფრო
გავრცელდეს. თუმცა სენიეთს ჰკავს
საკუთარი ექიმი, მაგრამ უკანდენ
არ ეიცოთ-კი რადა, სიბიბიგებს ქუ-
თისში და წელიწადში მარტო ორი-სა-
მის კვირით მოხანდება ხოლმე სეა-
ნეთში.

* განჯა: განჯის სადგურზედ
დაარსა სამრეკლო სკოლა. 18 სექ-
ტემბერის რკინის-გზის მიხედვლამ
მაში ი. ნანაშვილმა აკურთხა ამ სკო-
ლის შენობა და სწავლაც დაიწყო.
მასწავლებლად სკოლის დანიშნულია
ბანი ა. ფურცელაძე.

* სოფ. ხაშვი (ტრულის მახ-
ლა): ჩვენი სოფლიდან ექვსი ვერსის
მანძილზე არის დადებული და ძვე-
ლად შესანიშნავი ეკლესია სამების-
კათედრა სამხედრო მთავარ-ეპისკო-
პოსთა, რომელთა შორის საყოფად
ღვთობა ღვთისი მთავარ-ეპისკოპოსის
იოსებ სამხედროსა. ამ სამხედრო
დასახელებისა და პირველი დახადების
დადებულის საქმეში ეს ცკლეუხა ღვთ-
დღე დაქტული და დანგრავული იყო
ყმათა-თიარებისა გამო, ხოლო დღეს
ითანე ნათლის მცველის მომსახურის
წინაძღვარ არქიმანდრიტ მაკარის

მაშევი სკოლაში, მოკლევი გვერდ-
ში და წაითებ; რად აღძრნეს წარ-
მართი და ერბან იზიხას ცული; შე-
ითქმეს მფიერი ქვეყნისა და მთავარ-
ნი შეკრებს ერთად უფლისათვის და
ცხებულისა მისისათვის. ვანებთქმეთ
აშაურნი მათნი და განვადლო ჩვენ-
გან უღელი მათი... მიიღეთ სწავლა,
ნუ უკვე ვანისისნეს უფალი და წარ-
სწყმდეთ თქვენ გზისა მისგან მართლი-
სა. მერე ვაგებთ ბავშვი ამას? რა
მოგახსენოთ, ბავშვი-კი არა, შეიძ-
ნება, ბევრმა დადებდა ვერ ვაგონ-
და ეს არის სათაბლა. მაგრამ გაუ-
ვერბობის წინააღმდეგ ოსტატია უნა-
რა და სიზარკევა საქარო, თუ ამ
შხრითად არ გვალბატობს ბელი.

* რად მარტო უფლ-ენაზე ვაგებთ
სახარება, როცა ენსო ყველაფერს
ეკვეტება ფრთები. მაგალითად ავი-
ლით თუნდ ჩვენი (ოზურეთის) სა-
სულიერო სასწავლებელი, რომელსაც
წარუადგენდა გარდაწყვეტილებამ დე-
პუტატთა კრებისამ ჩამოაკლდა მო-
სამხედროების კლასის პირველი გან-
ყოფილება. ეს გადაწყვეტილება უკვე
დამტკიცდა, ვისგანაც ვერ იყო, და
სრულს იმდეს ქვემ ვართ, რომ თუ

მეცდინობით განახლებულ იქნა.
ქრისტიანობის აღმადგენელმა საზო-
გადოებამ შესწირა ამ საგნისათვის
600 მან., ხოლო დანარჩენი, რაც
მოუნდა ცკლესის განახლებას, ესე
იგი 700 მანეთად, შეგაროვა თითი
არქიმანდრიტმა მაკარის. კურთხევა
ამ განახლებების ძველის ცკლე-
სისა გადადებული იმ დროსთვის
როცა საქართველოს ეგზარქოსი და-
ბრუნდება პეტერბურგიდან.

* სურბის ვერაბის გაყვება,
როგორც შეუტყუა ვაზ: „НОВ.
1902.“ ეს დაჯდარა სულ 7,785,000
მან. გადადებული იყო-კი ამ საქმე-
ათვის ხანისი ბიერ 8,400,000 მან.
ამ სახით უფლად დარჩა დაუზარე-
ვლი 615,000 მან. ამას გარდა სხვა-
დასხვა მასალა დარჩა კიდევ თითქმის
400,000 მან. ეს ფული და ეს მასა-
ლა უნდა მოამარტოს ქოთარის რკი-
ნის გზის შტოს გაყენას.

* ურბათუნა (თელავის მახ-
ლა): შარშანდელი სოფლის მოხელე-
ნი გამოკლებულს, წელს ახლები არიან,
დადი იმდელ ცკლეს ახალი მამასახლ-
ისისა, თუ არ გავეცრუვდა ეს იმედი.
ახალი მამასახლისი ანაწერიშვილი
და არ იცოდეს რომიმ უწერსა საქმეს.
უფრო იცოდეს, თუ არც ცული წენ-
ჩვეულება მსუფეეს ხალხში, ძირიანად
მოსხოს, იმედა აგრეთვე; მაკცეს
ყურადღების პურის მალაზისა. არ იქნა
არ ეტრასა აქამდის ჩვენს სოფლის
ერთი რიგანი პურის მალაზის წენობა.

ორ სახედოს დაძვლებულს ფიქრ-
ლის შენობაში იხანებენ პურისა და ენ-
იცის, რამდენი უფუფუნობა და რა-
მდენი ეკარებთ; ენი არის ყურის
მდვლები. საზოგადოდა თელავის
მაზარა პურის მალაზების საქმე
კუ-
დად არის მოწყობილი: არც რიგა-
ნი შენობა აქეთ და არც რიგანი
წეს-წყობილება. არა ჰკავს სინდისის
მაზარას, ხალც პურის მალაზები თუ-
ნუქით დახურული აქეთ, არც უფუ-
ქლებთან და არც ეკარებთან რამე.
იმედა, ვისც უჯარ არს, მაკცევენ
ყოფილებას ამ ხალხისთვის ფრად
სასარებლო სავანს.

* თქალამეკ: ზაფხულში ჩვენ-

ამ სასწავლებლის საქმეში ამ ვაგარის
ნაბიჯით იარა, თუ თითო წელიწად-
ში თითო განყოფილება აკლეს და
როცა მომხადებულ კლასს აუგებენ
ანდრებს, შემდეგ თითო კლასი ჩა-
მოაკლეს; ექვსი წლის შემდეგ
წარბაგება-ავნეთარებაში მივა ეს
სასწავლებელი, რომ აღარც ერთი
კლასი არ იქნება. აი, მაშინ დაუდგე-
ვა ჩვენს სამღვდლოებს დღე შევიბ-
ნა და ქვაი სისარულისა, როცა დრა-
ბის ფულიდან ერთი პატიკა აღარ
გამოვიტყუო. შემობრბას თათი და-
ვანებოთ და ჩვენ თვის ღრაზე აღე-
ნიშნეთ, რომ დღესტარნი ამ განძარ-
ბის დღიან და მალან ცულადე
ქცივანი-მეთქი; მაგრამ რა გამოიდა?
იმის ბიგერი, რომ ან ნათქმებს და
ჰკვირდოდნენ და ვარდა გამოვიტყუო
და გამოვიწვილოთ გარდასაწყვეთი
საგნის ყოველი ვერობობა, მოკუნენ,
და როცა საზოგადოდ ყველა მართლ-
მადიდებელი ქრისტიანისთვის მზელო-
სანსა და დღესტარობის თიხოდენენ
შემოქმედს, საწყალს დათიყო ვერმი-
ცანაშვილს წყვე-ქრულით სულ ნა-
ცარ-ტუბად აღდინეს. ბოლოს-კი, რო-
ცა მარიაპოლისთვის დაძვლებულ-
მა ურბიცი ბავშვები მიძღვლეს სა-

